

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ตำบลหัวเสือ อำเภอขุนซิ้ง
จังหวัดศรีสะเกษ

Factors related to behavior in receiving cervical cancer screening services Hua Suea Subdistrict,
Khukhan District, Sisaket Province.

(Received: November 24,2024 ; Revised: December 1,2024 ; Accepted: December 2,2024)

มนัชนา สุขทองสา¹รุจิรา อำพัน²
Manatchaya Sukthongsa¹ Rujira Ampan²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่สตรีอายุ 30 – 60 ปี ในเขตบริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหัวเสือ อำเภอขุนซิ้ง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 265 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุเฉลี่ย 47.12 ปี ร้อยละ 35.10 ระดับความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก ในระดับปานกลาง ร้อยละ 43.00 และทัศนคติต่อการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 40.00 เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการมารับบริการ พบว่า ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ด้านความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ($r = 0.338$, $P\text{-value} < 0.001$) เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ด้านทัศนคติต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกพบว่าปัจจัยด้านทัศนคติ มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ($r = 0.416$, $P\text{-value} < 0.001$)
คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์,พฤติกรรม,มะเร็งปากมดลูก

Abstract

This research aims to find factors that are related to behavior in receiving cervical cancer screening services. sample group Including women aged 30 - 60 years in the service area of the Promoting Suphap Hospital, Ban Hua Suea Subdistrict, Khukhan District, Sisaket Province. Number of people: 265 people. The tool used in this study was a questionnaire created by the researcher to analyze descriptive data using frequency, mean, percentage, and standard deviation. Correlation was determined using the Pearson correlation coefficient. and chi-square value. The results of the study found that the average age of the sample was 47.12 years, 35.10% had a level of knowledge about cervical cancer. At a moderate level, 43.00 percent, and attitudes towards receiving cervical cancer screening services were at a high level, 40.00 percent. When testing for the relationship between personal factors and the behavior of coming to receive cervical cancer screening services, it was found that personal information factors were not related to the behavior of coming to receive cervical cancer screening services. When testing to find the relationship between knowledge about cervical cancer and behavior in receiving cervical cancer screening services, it was found that knowledge about cervical cancer was a factor. There is a relationship with the behavior of coming to receive cervical cancer screening services. Statistically significant at the 0.05 level ($r = 0.338$, $P\text{-value} < 0.001$). When testing for the relationship between attitude

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวเสือ อำเภอขุนซิ้ง จังหวัดศรีสะเกษ

² พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวเสือ อำเภอขุนซิ้ง จังหวัดศรีสะเกษ

and behavior in receiving cervical cancer screening services, it was found that the attitude factor There is a statistically significant relationship with the behavior of receiving cervical cancer screening services at the 0.05 level ($r = 0.416$, $P\text{-value} < 0.001$)

Keywords: Correlated factors, behavior, cervical cancer

บทนำ

ในปี 2560 พบผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกอยู่ในลำดับที่ 6 ของโรคมะเร็งโดยพบผู้ป่วยรายใหม่ 5,422 ราย มีอุบัติการณ์ 11.1 ต่อประชากรแสนคน จากสถิติของสถาบันมะเร็งแห่งชาติโรคมะเร็งปากมดลูกพบมากเป็นอันดับสองรองจาก มะเร็งเต้านมของสตรีไทย โดยมีอัตราอุบัติการณ์ปรับมาตรฐานตามอายุ ประมาณ 14.4 รายต่อประชากรหญิง 100,000 คนต่อปี จะเห็นว่าก่อให้เกิดความสูญเสียต่อ ชีวิตและทรัพย์สินทั้งของผู้ป่วยเองและครอบครัว ในส่วนตัวผู้ป่วยเองนั้นจะทำให้เสี่ยงต่อการเสียชีวิตมากขึ้น โดยเฉพาะในรายที่พบว่าเป็นมะเร็งปากมดลูกในระยะท้ายของโรค นอกจากนี้การรักษาผู้ป่วยที่พบว่าเป็น มะเร็งปากมดลูกในระยะลุกลามแล้วนั้นมีความยุ่งยาก ต้องใช้เครื่องมือที่มีราคาแพงไม่ว่าจะเป็นการผ่าตัด การฝังแร่ การฉายแสงหรือการให้ยาเคมีบำบัดต้องใช้เวลานานในการรักษา เสียค่าใช้จ่ายสูง รวมทั้งมีผลแทรกซ้อนจากการรักษาในระยะยาวอีกด้วย¹

กระทรวงสาธารณสุขกำหนดเป้าหมาย การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี ช่วงอายุ 35 - 60 ปี ประชาชนในการดูแลรับผิดชอบตนเองในขั้นต้นเพื่อร่วมค้นหาปัจจัยเสี่ยงและอาการที่พบตลอดจนสามารถดูแลและเฝ้าระวังตนเองจากโรคมะเร็งปากมดลูกได้ พ.ศ. 2556-2560 บรรลุผลงานที่ ร้อยละ 100 กรมการแพทย์ได้กำหนดแผนปฏิบัติ การในการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งปากมดลูก โดยได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test และกำหนดเป็นบริการที่ไม่เสีย ค่าใช้จ่ายภายใต้โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าหรือโดยกำหนดนโยบายให้สตรีที่มีอายุ 35 - 60 ปี ทุกคนได้รับการตรวจเซลล์มะเร็งปากมดลูก เพื่อค้นหาปัจจัยเสี่ยงและรักษา

โรคมะเร็งปากมดลูกให้ ได้ตั้งแต่อยู่ในระยะแรกเริ่มจะทำให้ลดอัตราการ เกิดโรคมะเร็งและอัตราการตายจากโรคมะเร็งได้อย่าง เป็นรูปธรรมแต่ผลการดำเนินงานก็ยังไม่ประสบ ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ภายในเวลา 5 ปี²

สำหรับจังหวัดศรีสะเกษ ปี 2566 พบผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคมะเร็งปากมดลูก จำนวน 295 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.06 ซึ่งเป็นอันดับ 3 ของผู้ป่วยโรคมะเร็งทั้งหมด² เมื่อลดอัตราการเกิดมะเร็งปากมดลูกไม่ได้ ยุทธศาสตร์ในการจัดการมะเร็งปากมดลูกคือ ทำการคัดกรองเพื่อค้นหาและวินิจฉัยมะเร็งปากมดลูกในระยะเริ่มแรก เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการรักษาอย่างรวดเร็ว เพราะการรักษา มะเร็งปากมดลูกในระยะแรกผลการรักษาดี ผลแทรกซ้อน อัตราการเสียชีวิต ค่าใช้จ่ายในการรักษาต่ำ

ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกในตำบลห้วยเสือ อำเภอยุซันต์ จังหวัดศรีสะเกษและเพื่อสร้างเสริมความรู้พฤติกรรมของสตรีในการรู้จักเฝ้าระวังสุขภาพของตนเองพร้อมทั้งประสานกับสถานบริการในระดับต่างๆ เพื่อการวินิจฉัยดูแลรักษาส่งต่อ เป็นการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการดูแลรับผิดชอบตนเองในขั้นต้นเพื่อร่วมค้นหาปัจจัยเสี่ยง และอาการที่พบตลอดจนสามารถดูแลและเฝ้าระวังตนเองจากโรคมะเร็งปากมดลูกได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกตำบลห้วยเสือ อำเภอยุซันต์ จังหวัดศรีสะเกษ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก
ตำบลหัวเสือ อำเภอชานัญ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มสตรีที่มี
อายุ 30-60 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขต ตำบลบ้านหัวเสือ
อำเภอ
ชานัญ จังหวัดศรีสะเกษ ในช่วงปีงบประมาณ 2566
จำนวน 846 คน (ข้อมูลจากโปรแกรม JHCIS รพ.สต.
บ้านหัวเสือ, 2566)

กลุ่มตัวอย่างและการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง
(Sample size)

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่าง
ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณ
ค่าคำนวณสัดส่วน (Proportion testing) โดยใช้ตาราง
สำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (1970). ขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างที่ได้ 265 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก
ตำบลหัวเสืออำเภอชานัญ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้
วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) โดยแบบ
สอบถาม (Quertionaire) แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4
ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่
ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ สถานภาพ ของ
ผู้ตอบ คือ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ
และประวัติครอบครัว จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่2 สอบถามความรู้เรื่องโรคมะเร็งปาก
มดลูก ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกเพียงคำตอบเดียว
คือ ใช่ ไม่ใช่ จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติ ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบให้คะแนนแบบ
ประเมินค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์เลือกคำตอบ คือ เห็น
ด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย
อย่างยิ่ง จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมมารับ
บริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ลักษณะแบบสอบถาม
เป็นแบบเลือกตอบให้คะแนนแบบประเมินค่า 3 ระดับ
โดยมีเกณฑ์เลือกคำตอบ คือ มาก ปานกลาง น้อย
จำนวน 5 ข้อ

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ การหาความ
ตรงของเนื้อหา (Content validity)โดยผู้วิจัยนำ
แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปปรึกษา
ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แบบสอบถามรวมทั้งฉบับ
ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้เรื่องโรคมะเร็ง
ปากมดลูก ทัศนคติและพฤติกรรมมารับบริการ
ตรวจมะเร็งปากมดลูก ค่า IOC เท่ากับ 0.8 การหาค่า
ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตามที่
ปรับปรุงข้อมูลไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งเป็นสตรีอายุ 30 - 60 ปี ตำบลดงกำเม็ด อำเภอช
านัญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะ
คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามที่ได้ไป
ทดสอบหาความเชื่อมั่น โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประ
สิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา ใช้บรรยายลักษณะของข้อมูล
ที่ได้ โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ในตัวแปรอายุ ระดับ
การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ประวัติคนใน
ครอบครัวเคยป่วยเป็นโรคมะเร็งปากมดลูก ความรู้
เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก และทัศนคติเกี่ยวกับการ
ตรวจมะเร็งปากมดลูก กับพฤติกรรมมารับบริการ
ตรวจมะเร็งปากมดลูกส่วนตัวแปรอายุ ความรู้เกี่ยวกับ
การตรวจมะเร็งปากมดลูกด้วยตนเองโดยรวม ทัศนคติ
การตรวจมะเร็งปากมดลูกโดยรวม และพฤติกรรมการ

มารับบริการตรวจมะเร็งเรื้องปากลมดลูกโดยรวม ใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

สถิติเชิงอนุมาน วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพและประวัติคนในครอบครัวที่เคยป่วยเป็นโรคมะเร็งปากลมดลูก ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากลมดลูก และทัศนคติเกี่ยวกับการมารับบริการตรวจมะเร็งเรื้องปากลมดลูก กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งเรื้องปากลมดลูกของสตรีในตำบลหัวเสือ อำเภอขุนขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการทดสอบไคสแควร์ (Combrash's alpha confident) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากลมดลูกมีค่าเท่ากับ 0.841 และทัศนคติเท่ากับ 0.833

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเตรียมแบบสอบถามที่ได้นำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ตามจำนวนกลุ่มเป้าหมาย
2. ประสานงานผู้อำนวยการส่งเสริมสุขภาพตำบล พื้นที่เป้าหมายเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
3. ขอความร่วมมืออาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน ในการสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล
4. อธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย วิธีการใช้แบบสอบถาม และสถิติวิธีการเก็บข้อมูลเป็นตัวอย่างแก่อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน
5. อาสาสมัครสาธารณสุขดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา
6. รวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

จริยธรรมการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรม เลขที่ SPPH 2024-059 จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 40-49 ปี ร้อยละ 35.10 สถานภาพสมรส แต่งงานอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 89.10 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 74.70 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 70.60 ไม่มีบุคคลในครอบครัวหรือญาติป่วยด้วยโรคมะเร็งปากลมดลูก ร้อยละ 97.70 มีบุคคลในครอบครัวเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปากลมดลูก ร้อยละ 2.30 เป็นมารดาร้อยละ 66.67 พี่สาว ร้อยละ 33.30

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากลมดลูก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากลมดลูกอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 43.00 รองลงมาคือ มีความรู้ในระดับสูง ร้อยละ 33.60 และมีความรู้ในระดับต่ำ ร้อยละ 23.40

ส่วนที่ 3 ทัศนคติเกี่ยวกับการมารับบริการตรวจมะเร็งเรื้องปากลมดลูก พบว่า กลุ่มตัวอย่าง แสดงทัศนคติในภาพรวมดังนี้ การตรวจคัดกรองมะเร็งเรื้องปากลมดลูกเป็นประจำทุก 5 ปี เป็นการค้นหาความผิดปกติในระยะเริ่มแรก

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยระดับสูง = 4.750, S.D. = 0.462 การตรวจพบความผิดปกติในระยะเริ่มแรก สามารถรักษาได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยระดับสูง = 4.670, S.D. = 0.528 การตรวจพบมะเร็งเรื้องปากลมดลูกแล้วไม่ได้รับการรักษา จะทำให้เสียชีวิตได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยระดับสูง = 4.610, S.D. = 0.630 บุคคลที่เคยเป็นมะเร็งเรื้องปากลมดลูกมีส่วนให้ประชาชนตื่นตัวกับการตรวจคัดกรองมะเร็งเรื้องปากลมดลูก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยในระดับสูง = 4.580, S.D. = 0.652 อสม. มีส่วนช่วยในการตรวจคัดกรองมะเร็งเรื้องปากลมดลูก พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับสูง = 4.710, S.D. = 0.541

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการตรวจมะเร็งปากมดลูก พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 70.00 รองลงมาอยู่ในระดับ สูง ร้อยละ 20.00 และน้อยที่สุด ระดับ ต่ำ ร้อยละ 10.00 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.15 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.240 คะแนน ต่ำสุด 2.00 คะแนน คะแนนสูงสุด 5.00 คะแนน

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก และทัศนคติกับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก พบว่า ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ของสตรีในตำบลหัวเสือ อำเภอชูขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ อายุ ($r = 0.068$, $P\text{-value} = 0.271$) สถานภาพ ($P\text{-value} = 0.541$) ระดับการศึกษา ($P\text{-value} = 0.641$) อาชีพ ($P\text{-value} = 0.522$) บุคคลในครอบครัวป่วยด้วยโรคมะเร็งปากมดลูก ($P\text{-value} = 0.676$) บุคคลใน ครอบครัวเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปากมดลูก ($P\text{-value} = 0.795$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกของสตรีในตำบลหัวเสือ อำเภอชูขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ ($r = 0.338$, $P\text{-value} < 0.001$)

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ตำบลหัวเสือ อำเภอชูขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ สามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ปฏิเสธ

สมมติฐานการวิจัย อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 40 – 49 ปี ร้อยละ 35.10 มีอายุเฉลี่ย 47.12 ปี โดยมีอายุต่ำสุด 30 ปี และอายุสูงสุด 60 ปี สถานภาพสมรส แต่งงาน / อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 89.10 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 74.10 ดังนั้นจึงไม่พบความแตกต่างระหว่าง อายุสถานภาพสมรสระดับการศึกษา กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกสอดคล้องกับการศึกษาของภูรินทร์ สีกุด มะลิวัลย์ บางนันทน์น้อยและชลินี มานะยิ่ง (2564) ที่ศึกษาพบว่า ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ของสตรีกลุ่มเสี่ยง ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 49.62 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษาและต่ำกว่า ประถมศึกษา ร้อยละ 48.72 มีสถานภาพสมรสคู่ (อยู่กินกับสามี) ร้อยละ 74.36 มีอาชีพแม่บ้าน/ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว ร้อยละ 38.46 รายได้เฉลี่ยเดือน 3,789.74 บาท มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก อายุเฉลี่ย 20.72 ปี เคยตั้งครรภ์ ร้อยละ 87.18 เคยทำแท้ง ร้อยละ 74.36 โดยวิธีการกินยาคุมกำเนิด ร้อยละ 30.77

ความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก จากผลการวิจัย พบว่า ความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูกมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ($r = 0.338$, $P\text{-value} < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การที่สตรีไม่มีความรู้ในเรื่อง การตรวจมะเร็งปากมดลูกอาจทำให้ละเลยต่อการตรวจเพราะการคงไว้ซึ่งการมีพฤติกรรมอนามัยที่ดีนั้นจะต้องมี ความรู้เป็นองค์ประกอบ⁴

ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก จากผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ($r = 0.416$, $P\text{-value} < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะเมื่อทราบ

ถึงวิธีการตรวจมะเร็งปากมดลูกจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกเพิ่มมากขึ้น⁵ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเพ็ญนิภา ชำนาญบริรักษ์ และเพชรศักดิ์ อุทัยนิล¹ ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกของสตรี ในพื้นที่รับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา ที่ศึกษาพบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้เรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกในตำบลหัวเสืออำเภอขุนันธ์ จังหวัดศรีสะเกษในระดับปานกลาง($r = 0.338$, $P\text{-value} < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้มีพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกดีขึ้นตามไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกในตำบลหัวเสือ อำเภอขุนันธ์ จังหวัดศรีสะเกษในระดับปานกลาง ($r = 0.416$, $P\text{-value} < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติที่ดี เพื่อจะได้มีพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูกดีขึ้นตามไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาแบบเจาะลึกเพื่อนำข้อมูลมาแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2.2 ศึกษารูปแบบการเชิญชวนให้สตรีมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

2.3. การทำวิจัยคุณภาพร่วมกับวิจัยเชิงคุณภาพ จะช่วยวิเคราะห์หาสาเหตุ ปัญหา และข้อสรุปได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. เพ็ญนิภา ชำนาญบริรักษ์ และเพชรศักดิ์ อุทัยนิล. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ของสตรีในพื้นที่รับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา. วารสารวิชาการทางการพยาบาลและวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2565;2(2):59-70.
2. ชัชวาล นฤพันธ์จิรกุล รัตนา ธรรมวิชิตและธานินทร์ สุธีประเสริฐ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การตรวจมะเร็งปากมดลูกของสตรีเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2557; 23(6):1022-1031.
3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวเสือ. รายงานการดำเนินงานประจำปี ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวเสือ. ศรีสะเกษ;2566
4. ณัฐยานี ภิมย์สิทธิ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้ารับการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของสตรีจังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล;2562:35(2),95-108.
5. รัฐพล สาแก้ว จงกลนิ ธนาไสย์และบัณฑิต วรรณประพันธ์. ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสตรีอายุ 30-60 ปี ในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองเหล็ก อำเภอสรรภูมิ จังหวัดสุรินทร์. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา 2560;23(1):17-30.